

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 74.507 van 24 juni 1998

A.74.574/VIII-808
(voorheen VI-13.878)

In zake : **GUILLAUME** Thierry,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Binnenlandse Zaken.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 23 juni 1997 ingediende verzoekschrift waarbij Thierry GUILLAUME de nietigverklaring vordert van "het koninklijk besluit nr. 379 van 20 mei 1997, waarbij hij met ingang van 1 juni 1997 gepensioneerd wordt wegens dienstanciënniteit, met toepassing van artikel 3.B.a), 1°, van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen ";

Gelet op arrest nr. 66.784 van 16 juni 1997, waarbij de tenuitvoerlegging van hetzelfde koninklijk besluit wordt geschorst;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 28 januari 1998,
waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag
ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 18 mei 1998,
waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij
wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting
van 19 juni 1998;

Gehoord het verslag van de heer GEUS,
kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. UYTENDAELE,
loco Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor verzoeker
verschijnt, en van luitenant LACASSE, die voor de
verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van
de heer HERBIGNAT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig
zijn voor het onderzoek van de zaak :

1. Op 2 april 1996 wordt verzoeker,
onderofficier bij de Rijkswacht, tegengehouden door een
inspectrice van een warenhuis omdat hij voorbij de kassa
is gegaan zonder een pakje scheermesjes te betalen ter

waarde van 175 fr. Hij volgt de inspectrice naar haar bureau zonder problemen te maken, en betaalt de scheermesjes en vijfhonderd frank "administratiekosten".

De volgende dag dient de inspectrice, die ondertussen de hoedanigheid van verzoeker vernomen heeft, een klacht in.

Op 5 april 1996 wordt verzoeker gehoord door een lid van de gemeentepolitie van Namen. Hij verklaart onder meer het volgende :

" Ik heb inderdaad een pakje scheermesjes in de binnenzak van mijn jas verstoppt (...). Ik wil erop wijzen dat ik nog nooit soortgelijke feiten had begaan. Voorts wil ik erop wijzen dat mijn echtgenote leerkracht is. Door de stakingen in het onderwijs, die al bijna twee maanden duren, leven mijn echtgenote en ik sinds het begin van die stakingen onder spanning (...). Ik betreur de feiten. Ik schrijf mijn gedrag toe aan een ogenblik van zinsverbijstering".

2. Op 5 mei 1996 wordt de klacht door de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Namen geseponeerd.

3. Op 15 mei 1996 beslist de Minister van Binnenlandse Zaken verzoeker bij ordemaatregel te schorsen voor vier maanden, zoals de commandant van de rijkswacht hem heeft voorgesteld.

Die beslissing zal vernietigd worden bij arrest nr. 71.232 van 27 januari 1998.

4. Op 5 september 1996 wordt het inleidende verslag van de tuchtprocedure ter kennis van verzoeker gebracht.

5. Op 11 september 1996 beslist de Minister van Binnenlandse Zaken tot een nieuwe schorsing bij ordemaatregel voor een periode van vier maanden.

Die beslissing wordt voorlopig geschorst bij arrest nr. 61.886 van 20 september 1996, welke schorsing bevestigd zal worden bij arrest nr. 62.620 van 18 oktober 1996.

Ze zal vernietigd worden bij arrest nr. 66.559 van 4 juni 1997.

6. Op 23 september 1996 wordt verzoeker gehoord door zijn korpscommandant, luitenant-kolonel NOELS. Deze hoort tevens getuigen. Dokter COURTOIS, geneesheer van verzoeker, verklaart het volgende :

" Toen ik mijn patiënt (in een curatieve context) voor de eerste keer gezien heb, had ik te maken met iemand die wartaal uitsloeg en suïcidale neigingen had; ik heb onmiddellijk contact opgenomen met een psychotherapeute.
Na hem enkele dagen te hebben behandeld, hebben wij besloten dat betrokkene, om verscheidene redenen (vaderlijk gezag - onderwijzer - instructeur, ...) iemand is met een zeer strak psychologisch profiel, die totaal onderworpen is aan het gevestigde hiërarchische gezag. Het was in een opwelling dat mijn patiënt op dat welbepaald moment, op een bepaalde plaats aldus gehandeld heeft.
Wij zijn thans bezig, samen met de psychotherapeute, referentiepunten te bieden aan betrokkene, die zich nu bewust wordt van zijn persoonlijkheid".

De vijf onderofficieren van de rijkswacht die gehoord zijn, bevestigen de ongewone verstrooidheid van verzoeker, zijn eerlijkheid, en het totale vertrouwen dat ze in hem behouden.

7. Op 24 september 1996 is luitenant-kolonel NOELS van oordeel dat voor de feiten een zwaardere tuchtstraf dan de blaam moet worden gegeven, en beslist hij de onderzoeksraad te adiëren met toepassing van artikel 24/30 van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht.

In de nota die hij aan verzoeker richt, zet hij onder meer het volgende uiteen :

" ... ik ben ervan overtuigd dat u geenszins de bedoeling hebt gehad om u op bedrieglijke wijze het pakje scheermesjes toe te eigenen. De feiten die hebben plaatsgevonden moeten worden toegeschreven aan uw kennelijke, blijkbaar gebruikelijke verstrooidheid.

8. Op 3 oktober 1996 stuurt hij zijn verslag waarbij hij de zaak aanhangig maakt naar de voorzitter van de onderzoeksraad, in welk verslag hij aan het einde als tuchtstraf een inhouding van wedde voor vier uren voorstelt.

9. Op 9 oktober 1996 wordt verzoeker opgeroepen om te verschijnen op de hoorzitting van 13 november 1996 van de onderzoeksraad.

10. Op 25 februari 1997 brengt de onderzoeksraad, na verscheidene hoorzittingen en een reeks processuele verwikkelingen, waaronder afgewezen vorderingen tot wraking, zijn advies uit. Hij is van mening dat de feiten die verzoeker ten laste worden gelegd, aan hem moeten worden toegeschreven, dat ze een tuchtvergrijp uitmaken, en dat ze zeer ernstig zijn en onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van de rijkswacht. Hij stelt als straf de ambtshalve pensionering voor.

Dat advies wordt dezelfde dag overgezonden aan de korpscommandant van verzoeker.

11. Op 20 maart 1997 zendt deze het tuchtdossier over aan de Minister van Binnenlandse Zaken met het voorstel betrokkene ambtshalve te pensioneren.

12. Op 20 mei 1997 wordt een koninklijk besluit ondertekend, waarbij beslist wordt dat verzoeker gepensioneerd wordt.

Dat is de bestreden handeling.

In zijn verslag aan de Koning stelt de Minister van Binnenlandse Zaken onder meer het volgende :

" Ik ben van oordeel dat eerste opperwachtmeester GUILLAUME door zijn gedrag heeft aangetoond dat hij niet meer over de vereiste eigenschappen beschikt om taken van gerechtelijke politie uit te oefenen, te meer daar hij officier van gerechtelijke politie is. Bovendien moest betrokkene, gezien zijn specifieke functie van opleider in een school voor toekomstige rijkswachters, beter dan wie ook de morele basiswaarden kennen, die inherent zijn aan de hoedanigheid van personeelslid van de rijkswacht. Door aan één van die waarden afbreuk te doen, zijn integriteit te schenden, is hij zwaar tekortgeschoten in zijn voorbeeldfunctie.

Ik ben van oordeel dat de feiten die aldus door eerste opperwachtmeester GUILLAUME gepleegd zijn, zeer ernstig zijn en onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van de rijkswacht";

Overwegende dat verzoeker een middel, het derde van zijn verzoeckschrift, ontleent aan "ontstentenis van motieven of ontoereikendheid van de motieven, aan schending van het beginsel van redelijk bestuur, van het proportionaliteitsbeginsel en van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering, aan een kennelijke beoordelingsfout en aan machtsoverschrijding"; dat hij in een eerste onderdeel van dat middel aanvoert dat "de straf, nl. ambtshalve pensionering, kennelijk buiten verhouding staat tot de ten laste gelegde feiten";

Overwegende dat de verwerende partij in hoofdzaak antwoordt dat niet de handelswaarde van het "meegenomen" goed telt, maar het gedrag van betrokkene in absolute zin, zoals dat omschreven kan worden op basis van de gegevens waarover de overheid beschikt; dat ze opmerkt dat de procureur des Konings te Namen het dossier geseponneerd heeft omdat hij vervolging niet geraten achtte en niet omdat hij oordeelde dat de feiten onvoldoende vaststonden; dat ze erop wijst dat het normaal is dat van leden van de rijkswacht een hoge

moraliteit wordt verwacht en dat een proces-verbaal van diefstal ten laste van één van haar leden, al is het geseponeerd, een grond is om betrokkene uit de rijkswacht te verwijderen; dat ze voorts het volgende zegt :

" De Minister van Binnenlandse Zaken heeft herhaaldelijk gesteld (...) dat de rijkswacht de leden van zijn korps die zich schuldig maken aan diefstal, hoe klein ook, of aan valsheid in geschrifte, uit het korps moest verwijderen, en dit zelfs indien de onderzoeksraad rekening houdt met verzachtende omstandigheden (zie onder meer : Parl. voorbereiding, Kamer van volksvertegenwoordigers, gewone zitting 1996-1997, 24 juni 1997, 1067/3 - 96/97). Zodra de onderzoeksraad op basis van de gegevens van het dossier oordeelde dat de feiten een tuchtvergrijp vormden (zich onrechtmatig een artikel hebben toegeëigend en het daarvoor in een binnenzak van zijn vest hebben verborgen), was niet alleen de overheid aan wie het recht toekwam een tuchtsanctie uit te spreken gebonden wat de kwalificatie van de feiten betrof (...), maar was de uit te spreken sanctie ook bepaald door de hierboven genoemde richtlijnen van de Minister. Met het koninklijk besluit kon, overeenkomstig de richtlijnen van de Minister van Binnenlandse Zaken, alleen de sanctie van ambtshalve pensionering worden opgelegd. De verwerende partij is derhalve van mening dat ze geen onredelijke beoordeling heeft gemaakt, noch van de ernst van de feiten, noch met betrekking tot de mogelijke straf";

Overwegende dat de overheid, wanneer ze een tuchtstraf oplegt, alle gegevens in acht moet nemen die haar ter beoordeling worden voorgelegd, en zich niet mag beperken tot het ene of het andere gegeven, ook al beoordeelt ze dit "in absolute zin"; dat ze er niet mag van afzien haar beoordelingsbevoegdheid daadwerkelijk uit te oefenen door zich te beroepen op algemene richtlijnen, waarmee ze verklaart geenszins rekening te houden met verzachtende omstandigheden, ook al zouden die vaststaan;

Overwegende dat noch in het advies van de onderzoeksraad, noch in het verslag aan de Koning enigszins verwezen wordt naar de door verzoeker

aangehaalde familiale problemen, noch naar de psychologische toestand waarover dokter COURTOIS getuigd heeft; dat de verwerende partij zich aldus niet heeft uitgesproken over de invloed die die omstandigheden hadden kunnen hebben op de strafmaat;

Overwegende dat de Raad van State in het onderhavige geval reeds bij zijn arrest nr. 66.559 van 4 juni 1997 heeft geoordeeld dat "de zeer betrekkelijke zwaarwichtigheid van het verweten feit, de familiale omstandigheden die zijn aangevoerd en die het kunnen rechtvaardigen en het ontbreken van het geringste tuchtrechtelijk antecedent en van enig publiek schandaal kennelijk niet kunnen leiden tot een zware tuchtstraf";

Overwegende dat de onderzoeksraad het feit dat verzoeker opleider was in een school van toekomstige rijkswachters en het voorbeeld moest geven, als verzwarende omstandigheid in aanmerking heeft genomen, terwijl zijn collega's getuigd hadden dat de leerlingen niet op de hoogte waren van het feit dat hem ten laste was gelegd, wat nergens betwist is;

Overwegende dat uit de gezamenlijke gegevens blijkt dat de opgelegde tuchtstraf kennelijk buitenmatig is; dat het eerste onderdeel van het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het koninklijk besluit nr. 379 van 20 mei 1997, waarbij Thierry GUILLAUME met ingang van 1 juni 1997 gepensioneerd wordt wegens dienstanciënniteit, met toepassing van artikel 3.B.a),

1°, van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 14.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op vierentwintig juni 1900 achtennegentig door :

de Hr. GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr. DAURMONT,	staatsraad,
Mevr. GEHLEN,	staatsraad,
Mevr. HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.